

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

30.08.2018 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

АИКБ

✓ Предложения на АИКБ по Списъка със защитени специалности и Списъка с очакван недостиг на специалисти за учебната 2019/2020 г.

Следва пълният текст на предложенията на АИКБ за актуализиране на проекта на Списък със защитените от държавата специалности от професии за учебната 2019/2020 г. и проекта на Списък на специалности от професии с очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебната 2019/2020 г., изпратени до министъра на образованието и науката Красимир Вълчев.

Изх. №329/29.08.2018 г.

ДО

Г-Н КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА НА

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

КОПИЕ:

Г-ЖА МАРИЯ ТОДОРОВА

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ

„ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“

На Ваш: Изх. №9107-132/03.08.2018 г.

ОТНОСНО: даване на предложения за актуализиране на проекта на Списък със защитените от държавата специалности от професии за учебната 2019/2020 г. и проекта на Списък на специалности от професии с очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебната 2019/2020 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Във връзка с дадена ни възможност на основание чл. 5 и чл. 6 от ПМС №11 от 25.06.2018 г. и Ваше писмо за даване на предложения за актуализиране на проекта на Списък със защитените от държавата специалности от професии за учебната 2019/2020 г. и проекта на Списък на специалности от професии с очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебната 2019/2020 г. бих искал да посоча, че Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) подкрепя утвърждаването на списъците със защитени специалности и такива с очакван недостиг на специалисти за учебната 2019/2020 г. да бъде направено през месец септември 2018 г., за да могат заинтересованите професионални гимназии и техните ръководства съвместно с работодателите на местно и регионално равнище да започнат своята подготовка и мотивиране на завършващите основно образование да се насочат към тези специалности. В тази връзка АИКБ се обърна към браншовите работодателски организации, членове на Асоциацията за предоставяне на становища и предложения по предложените от Вас списъци. Предложения бяха получени както от браншовите организации, така и от отделни работодатели, които обобщихме и представяме на Вашето внимание с кратки мотиви:

1. На първо място бихме искали да обърнем внимание на специалностите от професионално направление с код 521 „Машиностроене, металообработване и металургия“. Машиностроителните предприятия страдат от недостиг на специалисти, а в момента те са в основата на българската индустрия. АИКБ многократно посочва кои са специалностите от професии с най-голям недостиг на квалифицирана работна ръка. Едни от най-търсените специалисти са тези за работа с металорежещи машини и металорежещи машини с ЦПУ, от които почти всяко машиностроително предприятие се нуждае. Успоредно с това нараства и недостига на леяри в бранша, а такива

не се обучават в професионалните гимназии. АИКБ оценява направените усилия от Министерство на образованието и науката за създаване на обективни списъци със специалности от професии, но считаме, че при актуализирането на списъците следва да се вземат под внимание дадените предложения и аргументи от предприятията, които най-много допринасят за ръста на българската икономика.

2. На следващо място прави впечатление, че в Списъка на специалности от професии с очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, изцяло липсват специалности от професии от професионално направление код 523 „Електроника, автоматика, комуникационна и компютърна техника“. Това професионално направление беше идентифицирано от Българска асоциация на електротехниката и електрониката (БАСЕЛ) като такова не само с очакван недостиг на специалисти, но и към днешна дата и с реален недостиг особено на техници и монтьори на електронна техника. В тази връзка, предлагаме в посочения Списък на специалностите от професии с очакван недостиг на специалисти на пазара на труда да се допълнят специалности от професии с код 523, които сме посочили в приложението към настоящото писмо.
3. В областта на корабостроенето и кораборемонта през последните близо десет години почти не се извършват обучения на специалисти. Предвид на спецификата и уникалността си, обучението по предложените от Българската национална асоциация по корабостроене и кораборемонт (БНАКК) и посочени в приложение към настоящото писмо специалности за включване в Списъка на защитените от държавата специалности от професии, са пред напълно изчезване. От една страна обучението по трите предложени специалности свързани с кораборемонта може да се осъществи само в две гимназии на територията на цяла Варненска област, а именно: Варненска морска гимназия „Свети Николай Чудотворец“ (гр. Варна) и Професионална гимназия „Свети Димитър Солунски“ (гр. Белослав), а от друга страна, в последните няколко години по нито една от трите специалности не е обявяван план-прием не само в двете посочени гимназии, но и в другите две професионални гимназии (в гр. Бургас и гр. Русе), които обучават специалисти в областта на кораборемонта на територията на България. И не на последно място, налице е и текучество на кадри в чужбина, което към настоящия момент доведе до остра липса на корабостроителни техници със специалност „Корабостроене“ и корабни монтьори със специалности „Ремонт на кораби“ и „Корабни тръбни системи“ за целия сектор „Корабостроене и кораборемонт“. В началото на 2018 г., благодарение на разбирането на Регионалния инспекторат по образованието – гр. Варна, за учебната 2018/2019 година за първи път, от последните няколко години, бе обявен прием в посочените гимназии, като се откриха по една паралелка на специалност. Но този факт все още не решава проблема с дефицита на квалифицирана работна сила, тъй като посочените специалности са трудни за усвояване и това ги прави непривлекателни, въпреки гарантираната стопроцентова реализация на завършващите. Поради тези причини кандидатите за разкритите специалности са били под необходимия минимален брой и в крайна сметка през учебната 2018/2019 година прием ще бъде реализиран само в една паралелка по специалност „Корабостроене“. Посочените мотиви дават основания да се приеме, че посочените специалности отговарят на критериите на ПМС 11/25.06.2018 г. за включване на посочените специалности в Списъка на защитените от държавата специалности от професии.
4. Следващият бранш с недостиг на специалисти е свързан с професионално направление 524 „Химични продукти и технологии“. Предложението е направено от единствения официален представител на производителите и търговците на етерични масла, парфюмерия, козметика, тоалетни принадлежности, суровини, опаковки и оборудване за индустрията Българската национална асоциация „Етерични масла, парфюмерия и козметика“ (БНАЕМПК). През последните пет години производителите на етерични масла и продукти на тяхна основа в България се увеличили, като в момента на пазара се поддържа висококачествен асортимент от продукти. Увеличаващият се брой предприятия и разнообразяването на тяхното портфолио и пазари изисква допълнителна квалифицирана работна ръка. Считаме, че този бранш е от голямо значение за развитието на българската икономика и следва да бъде подкрепен и стимулиран на държавно ниво. В условията на днешната социално-икономическа обстановка тенденциозно намаляват специалистите и експертите в областта на производството на парфюмерия, козметика и етерични масла. Една от специалностите, която е с очакван недостиг е „Технология на фармацевтични и парфюмерийно-козметични продукти“, код 5240110, професия „Химик-технолог“. Тази специалност се изучаваше до скоро в Професионалната гимназия по хранителни технологии и техника - гр. Пловдив. Поради ниският интерес от страна на обучаващите се обаче, тя отпадна от програмата. Към момента се изучава само в две гимназии - Професионалната гимназия по електроника и химични технологии „Проф. Асен Златаров“ - гр. Плевен и Технологична професионална гимназия „Мария Кюри“ – гр. Перник. Това е специалност,

която има най-тясна връзка с парфюмерийно-козметичния бранш и е от съществено значение за него. В приложените списъци към настоящото писмо са посочени всички специалности, според критериите на ПМС 11/25.06.2018 г., които предлагаме да допълнят.

С УВАЖЕНИЕ,

ВАСИЛ ВЕЛЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА
АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

Вижте в сайта на АИКБ конкретни [предложения за допълнение на списъците](#).

"Под Телето"

✓ Бизнесът иска възстановяване на паралелката по химия в Професионалната гимназия по хранителни технологии и техника в Пловдив

Браншовите асоциации настояват още професии да бъдат защитени от държавата

Има нужда от специалисти по химия, машиностроене, електроника и кораборемонт

Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) дава предложения за актуализиране на проекта на Списък със защитените от държавата специалности от професии за учебната 2019/2020 г. Със специално писмо до министъра на образованието бизнесът настоява проекта на Списък на специалности от професии с очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебната 2019/2020 г. да бъде допълнен с професии в още 4 сектора.

Предложения са обобщени от най-голямото сдружение на работодателите у нас, след направено допитване. Те са получени както от браншовите организации, така и от отделни работодатели.

Според бизнеса, на първо място е необходимо да се обърнем внимание на специалностите от професионално направление с код 521 „Машиностроене, металообработване и металургия“. Машиностроителните предприятия страдат от недостиг на специалисти, а в момента те са в основата на българската индустрия, се казва в отвореното писмо.

Остър недостиг на специалностите има за работа с металорежещи машини и металорежещи машини с ЦПУ. Успоредно с това нараства и недостига на леяри в бранша, а такива не се обучават в професионалните гимназии.

На следващо място прави впечатление, че в Списъка на специалности от професии с очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, изцяло липсват специалности от професии от професионално направление код 523 „Електроника, автоматика, комуникационна и компютърна техника“. Това професионално направление беше идентифицирано от Българска асоциация на електротехниката и електрониката (БАСЕЛ) като такова не само с очакван недостиг на специалисти, но и към днешна дата и с реален недостиг особено на техници и монтьори на електронна техника.

В областта на корабостроенето и кораборемонта през последните близо десет години почти не се извършват обучения на специалисти. Предвид на спецификата и уникалността си, обучението по предложените от Българската национална асоциация по корабостроене и кораборемонт (БНАКК) и посочени в приложение към настоящото писмо специалности за включване в Списъка на защитените от държавата специалности от професии, са пред напълно изчезване. От една страна обучението по трите предложени специалности свързани с кораборемонта може да се осъществи само в две гимназии на територията на цяла Варненска област, а именно: Варненска морска гимназия „Свети Николай Чудотворец“ (гр. Варна) и Професионална гимназия „Свети Димитър Солунски“ (гр. Белослав), а от друга страна, в последните няколко години по нито една от трите специалности не е обявяван план-прием не само в двете посочени гимназии, но и в другите две професионални гимназии (в гр. Бургас и гр. Русе), които обучават специалисти в областта на кораборемонта на територията на България. И не на последно място, налице е и текучество на кадри в чужбина, което към настоящия момент доведе до остра липса на корабостроителни техници със специалност „Корабостроене“ и корабни монтьори със специалности „Ремонт на кораби“ и „Корабни тръбни системи“ за целия сектор „Корабостроене и кораборемонт“. В началото на 2018 г., благодарение на разбирането на Регионалния инспекторат по образованието – гр. Варна, за учебната 2018/2019 година за първи път, от последните няколко години, бе обявен прием в посочените гимназии, като се откриха по една паралелка на специалност. Но този факт все още не решава проблема с дефицита на квалифицирана работна сила, тъй като посочените специалности са трудни за усвояване и това ги прави непривлекателни, въпреки гарантираната стопроцентова реализация на завършващите. Поради тези причини кандидатите за разкритите специалности са били под необходимия минимален брой и в крайна сметка през учебната 2018/2019 година прием ще бъде реализиран само в една паралелка по специалност „Корабостроене“. Посочените мотиви дават основания да се приеме, че посочените специалности отговарят на критериите на ПМС 11/25.06.2018 г. за включване на посочените специалности в Списъка на защитените от държавата специалности от професии.

Следващият бранш с недостиг на специалисти е свързан с професионално направление 524 „Химични продукти и технологии“. Предложението е направено от единствения официален представител на производителите и търговците на етерични масла, парфюмерия, козметика, тоалетни принадлежности, суровини, опаковки и оборудване за индустрията Българската национална асоциация „Етерични масла, парфюмерия и козметика“ (БНАЕМПК). През последните пет години

производителите на етерични масла и продукти на тяхна основа в България се увеличиха, като в момента на пазара се поддържа висококачествен асортимент от продукти. Увеличаващият се брой предприятия и разнообразяването на тяхното портфолио и пазари изисква допълнителна квалифицирана работна ръка. Считаме, че този бранш е от голямо значение за развитието на българската икономика и следва да бъде подкрепен и стимулиран на държавно ниво. В условията на днешната социално-икономическа обстановка тенденциозно намаляват специалистите и експертите в областта на производството на парфюмерия, козметика и етерични масла. Една от специалностите, която е с очакван недостиг е „Технология на фармацевтични и парфюмерийно-козметични продукти“, код 5240110, професия „Химик-технолог“. Тази специалност се изучаваше до скоро в Професионалната гимназия по хранителни технологии и техника - гр. Пловдив. Поради ниският интерес от страна на обучаващите се обаче, тя отпадна от програмата. Към момента се изучава само в две гимназии - Професионалната гимназия по електроника и химични технологии „Проф. Асен Златаров“ - гр. Плевен и Технологична професионална гимназия „Мария Кюри“ – гр. Перник. Това е специалност, която има най-тясна връзка с парфюмерийно-козметичния бранш и е от съществено значение за него.

В приложените списъци към настоящото писмо са посочени всички специалности, според критериите на ПМС 11/25.06.2018 г., които се предлага да се допълнят.

[Информационна Агенция "ДОБРУДЖА"](#)

✓ Галин Господинов по повод квотите за наемане на хора с увреждания: Подходът, по който се тръгва, е дълбоко неправилен

Ние като браншова организация на мебелното производство сме несъгласни и се присъединяваме към мнението на АИКБ. Това заяви в интервю за радио „Добруджа“ управителят на фирма GS Malmgren Галин Господинов, по повод идеята на социалното министерство да се залагат квоти за назначаване на хора с увреждания във фирмите. При неизпълнение на квотата, работодателят ще трябва да изплаща месечна компенсационна такса за всяко неназначено лице.

Предполагам, че подбудите за такова решение са да се намери начин тези хора да бъдат привлечени реално в бизнеса и да им бъде намерена работа, но според мен подходът, по който се тръгва, е дълбоко неправилен, коментира Господинов. Той изрази учудване към въпросния квотен принцип. Какво става, ако те не са квалифицирани и не могат да изпълняват задълженията си? Просто ще ги държим на работа и ще им плащаме заплати, защото държавата иска да прехвърли своята отговорност върху бизнеса, попита бизнесменът.

Ако държавата иска да помогне за този казус, трябва да се разбере откъде идва нежеланието да се наеме такъв тип служители. В момента нормативната уредба е такава, че назначавайки човек с увреждания, възможността да бъде уволнен след това е изключително трудна. На практика работодателят губи лостовете, с които да управлява работната сила. За да си спести тези неща, бизнесът просто не ги наема, смята Господинов.

Според него държавата може да направи така, че хората с увреждания да бъдат освобождавани както всички останали работници и ако режимът на наемане и освобождаването им бъде еднакъв с този на останалите, тогава няма да има никакъв проблем, добави Господинов, като уточни, че сред тях има много сериозни и съвестни работници.

Според него държавата може да търси различни механизми, с които да насърчава работодателите да наемат такива служители.

[Webnovinar](#)

✓ За последните 6 години около 42 000 ученици са напуснали България

Новият модел на финансиране на висшето образование трябва да способства за насърчаване и задържане в заетост в страната на завършилите държавна поръчка

В периода 2011-2017 г., 41 486 ученици са напуснали страната. Данните са на работодателите, които неотдавна събраха отговорните институции на кръгла маса на тема бизнес и висше образование.

АИКБ иска изцяло нов модел на финансиране на висшето образование в държавните висши училища. Те искат незабавни мерки за сътрудничество и координация между бизнеса и системата на висше образование, което да доведе до възстановяване на социалната справедливост, без да се ограничават граждански права.

Новият модел на финансиране на висшето образование трябва да способства за насърчаване и задържане в заетост в страната на завършилите държавна поръчка. АИКБ настоява още да бъде изменена и подобрена системата за кредитиране на студентите. Студентите от дефицитни специалности може да бъдат стимулирани с допълнителни стипендии за издръжка. Предизвикателството пред бизнеса остава липсата на квалифицирана работна ръка.

Председателят на АИКБ Васил Велев акцентира върху острата нужда от човешки ресурси за българската икономика. Административните прегради са плевели, които непрекъснато трябва да бъдат почиствани, по думите му. Реформа в образованието е наложителна, според Велев. Над 50 000 души годишно губи икономиката като работна сила заради демографската криза. Затова и бизнесът иска мерки за справяне с проблема.

Трябва да се повишава качеството на работната сила, според Васил Велев. Повече са местата за първокурсници във ВУЗ-овете, отколкото абитуриенти. Очевидно става въпрос за девалвация на висшето образование, притеснен е той. 50% от висшистите се реализират на работни места, за които не се изисква висше образование.

Инженерните специалности имат нужда да бъдат реабилитирани, изтъкна председателят на АИКБ. Имаме най-голям недостиг на инженери. План приемът трябва да се съкрати ако не на половина, поне с 1/3 и то в близките години, настоява бизнесът. Оказва се, че твърде много са хуманитарните специалности. А според Велев сме се превърнали в инкубатор на човешки ресурси за чужди икономики.

✓ Не е за вярване! Работим страшно много в ЕС, но гърците се трудят повече от нас

Работната седмица в България е една от най-дългите в Европейския съюз. Страната ни е втора в класацията на държавите от съюза, съобщава bTV.

Проучване на „Евростат“ от началото на август показва, че у нас работна седмица продължава приблизително 40 часа и 8 минути. Числата са от проведено изследване за 2017 г. Средната стойност за всички държави в ЕС е малко над 37 часа. Първенци са гърците с 42 работни часа на седмица. За сравнение Международната организация на труда препоръчва само 4-дневна работна седмица.

Според Асоциацията на индустриалния капитал ефективно се работи в 60% от работния ден.

Флагман.бг

✓ Българската работна седмица – една от най-дългите в ЕС

Това сочат последните данни на Евростат

Работната седмица в България е една от най-дългите в Европейския съюз. Страната ни е втора в класацията на държавите от съюза, съобщава БТВ.

Проучване на „Евростат“ от началото на август показва, че у нас работна седмица продължава приблизително 40 часа и 8 минути.

Числата са от проведено изследване за 2017 г. Средната стойност за всички държави в ЕС е малко над 37 часа.

Първенци са гърците с 42 работни часа на седмица.

За сравнение Международната организация на труда препоръчва само 4-дневна работна седмица.

Според Асоциацията на индустриалния капитал ефективно се работи в 60% от работния ден.

„По-важно е какво се създава за това време – по брутен вътрешен продукт на глава от населението България е на последно място в ЕС“, твърди Васил Велев от АИКБ.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Дневник](#)

✓ Бизнес климатът през август рязко се влошава

За разлика от юли, през който мениджърите оценяваха предимно благоприятно условията, в които работят, през август картината е напълно различна. Общият показател на бизнес климата намалява с 2.9 пункта спрямо нивото си от юли, като понижението му е факт във всички наблюдавани сектори - промишленост, строителство, търговия на дребно и услуги, отчита Националният статистически институт. От данните се вижда, че най-негативно са настроени мениджърите в търговията и строителството.

Промишленост.

Съставният показател "бизнес климат в промишлеността" се понижава с 1.9 пункта, което се дължи на влошените очаквания на промишлените предприемачи за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. Анкетата регистрира подобрение на осигуреността на производството с поръчки, но това не е съпроводено с повишени очаквания за производствената активност през следващите три месеца.

Несигурната икономическа среда и недостигът на работна сила остават основните пречки за развитието на бизнеса, посочени съответно от 37.7 и 33.7% от предприятията.

По отношение на продажните цени в промишлеността мениджърите прогнозира запазване на тяхното равнище през следващите три месеца.

Строителство.

През август съставният показател "бизнес климат в строителството" спада с 3.8 пункта в резултат на по-резервираните оценки и очаквания на строителните предприемачи за бизнес състоянието на предприятията. Мненията им за настоящата строителна активност се подобряват в сравнение с последния месец, докато прогнозите им за следващите три месеца са дейността да се задържи на същото равнище.

През август анкетата отчита засилване на негативното влияние на факторите "недостиг на работна сила" и "конкуренция в бранша", които изместват на трето място затрудненията на предприятията, свързани с несигурната икономическа среда

За продажните цени в строителството преобладаващите очаквания на мениджърите са те да останат без промяна през следващите три месеца.

Търговия на дребно.

Съставният показател "бизнес климат в търговията на дребно" намалява с 4 пункта, което се дължи на изместване на оценките и очакванията на търговците на дребно за бизнес състоянието на предприятията от "по-добро" към запазване на "същото". Мненията им за обема на продажбите през последните три месеца, както и очакванията им за следващите три месеца са по-неблагоприятни.

Най-сериозният проблем, затрудняващ дейността на предприятията, остава конкуренцията в бранша, следван от несигурната икономическа среда и недостатъчното търсене.

По отношение на продажните цени по-голяма част от търговците предвиждат запазване на тяхното равнище през следващите три месеца.

Услуги.

През август съставният показател "бизнес климат в сектора на услугите" се понижава с 2.8 пункта в резултат на по-неблагоприятните очаквания на мениджърите за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. Същевременно обаче мненията им за настоящото и очакваното търсене на услуги са по-оптимистични.

Основните пречки за бизнеса продължават да бъдат свързани с конкуренцията в бранша и несигурната икономическа среда, като през последния месец се наблюдава намаление на негативното въздействие на втория фактор.

Очакванията на мениджърите за продажните цени в сектора на услугите са те да останат без промяна през следващите три месеца.

✓ От 15 ноември България ще има хранилище за резервни копия на регистрите

Към момента системите и регистрите са разположени върху инфраструктура, която се поддържа, управлява и развива от административните органи, отговарящи за тях.

До 15 ноември ще заработи централно хранилище за резервни копия на данните от системите и регистрите, събщи правителствената пресслужба. Министерският съвет утвърди план за защита и съхранение на данни на критичните системи и регистри в България чрез създаване на хранилище за резервни копия.

Решението идва на фона на срив на Търговския регистър, който остана недостъпен между 10 и 27 август. По-рано "Демократична България" събщи, че според отчетите на администрацията в под 15% от случаите се създават изобщо резервни копия на регистрите.

По-рано този месец вицепремиерът Томислав Дончев събщи в телевизионно интервю, че създаването на хранилището ще струва около 800 хил. лв. Масивът е ще един петабайт. Той ще е разположен физически на едно или повече места. По думите му хранилището ще представлява нещо като трезор, в който всяка институция ще има сейф и ако се получи срив, информацията ще може бързо да бъде възстановена.

Новият правителствен план предвижда разширяване на капацитета и функционалностите на съществуващото хранилище, разположено в Основния център за данни на електронното управление. Там ще се съхраняват резервни копия по утвърдена от всяка администрация процедура.

Към момента системите и регистрите са разположени върху инфраструктура, която се поддържа, управлява и развива от административните органи, отговарящи за тях.

До 10 септември институциите следва да изпратят на председателя на държавна агенция "Електронно управление" (ДАЕУ) изготвените от тях детайлни процедури за създаване на резервни копия и възстановяване на данни. Също в срок до 10 септември председателят на ДАЕУ и отговорните администрации ще извършат анализ на потенциалните рискове на преносния капацитет на Единната електронна съобщителна мрежа (ЕЕСМ). Именно тя ще се използва за трансфера на резервните копия към и от хранилището.

До 15 ноември 2018 г. ще бъде обезпечен необходимият капацитет за работа на хранилището. Административните органи ще получават пространство, където задължително да съхраняват резервно копие по утвърдената процедура.

Отговорността за целостта и сигурността, включително криптографска, на резервните копия на данни е на съответната администрация, с епосочва в съобщението ДАЕУ ще осигурява физическата, комуникационната и инженерно-техническата сигурност, необходима за съхраняване на копията в Основния център на е-управлението.

✓ Глоби до 10 хил. лв. за палене на ниви предвижда нов закон за земеделската земя

Такса за промяна на предназначението на земеделската земя, както и увеличаване на глобите за палене на ниви предвижда нов закон за земеделската земя. Това са част от промените, заложи в Закона за поземлените отношения и опазване на земеделските земи. Той е публикуван за обществено обсъждане, а целта му е да се преодолее недостатъците на настоящата регламентация, пише в мотивите към предложението.

Глобата за палене на ниви ще е от 500 до 5000 лв. за първо нарушение и от 1000 до 10 хил. за второ. Друга промяна ще е двойното увеличение на глобата при липса на съоръжение против ерозия. Тя ще достига до 5000 лв. за второ нарушение.

Въвежда се и такса при промяна на предназначението на земята, която ще се определя с тарифа от Министерския съвет и ще бъде плащана от този, който е поискал промяната. Ще има и няколко изключения. Те обхващат земеделци, за чиито земи има влязъл в сила подробен устройствен план, който предвижда изграждане на национален или на общински обект. Новата такса няма да важи и за строителство, свързано с технологии за подобряване на земеделските земи, както и ако ще се извършват определени инвестиционни проекти или такива за публична държавна или общинска собственост.

Законодателни промени засягат и кадастралните карти. Картата на възстановената собственост и кадастралната карта ще могат да се изменят за създаване на уедрени поземлени имоти със заповед на министъра на земеделието. Общинската служба по земеделие въз основа на одобрения план за уедряване ще издава решение, придружено със скица, което ще има силата на нотариален акт.

✓ Над 80% от европейците искат да спре смяната на времето два пъти годишно

Над 80 процента от европейците, участвали в онлайн допитване, искат да бъде премахната практиката да се превъртат стрелките на часовниците през пролетта и есента. Това събщи германският вестник "Вестфаленпост", цитиран от ДПА.

В допитването на Европейската комисия от началото на юли до средата на август взеха участие 4.6 милиона души. Това е рекордно участие в онлайн сондаж на ЕС. Над три милиона от гласовете бяха дадени на територията на Германия.

От хората, искащи да спре смяната на часовото време, повечето предпочитат да се запази за постоянно лятното часово време.

Говорител на еврокомисията каза снощи, че Брюксел ще проучи подробно резултатите, преди да направи каквито и да било публични изявления.

Макар да не е правно обвързващо, допитването може да послужи като основа за законодателни действия, необходими за промени в нормативната уредба. Всяка окончателна реформа трябва да бъде одобрена от Европейския парламент и държавите членки.

[Банкеръ Daily](#)

✓ Нов държавен орган ще прави политики за пътна безопасност

Нов държавен орган, който да контролира и да създава политики за безопасност по пътищата, ще създаде правителството. Той трябва да може и да осъществява контрол върху ресорните министри. Много трудно е един министър сам да се накаже. Това съобщи вицепремиерът Томислава Дончев след заседанието на Министерски съвет.

"Всички служби и функции, които имат отношение по темата, да се консолидират в една структура, която има преки отговорности в политиката за пътна безопасност. Тези институции попадат три министерства - вътрешното, регионалното и образователното, както още Агенция "Пътна инфраструктура" и други ведомства. Основната функция на новото звено ще е да упражнява контрол, но ще има и отговорността да прави политики за повишаване на безопасността по пътищата и ограничаване на инцидентите. Създаването на новия орган не означава назначаване на нови чиновници", уточни Дончев. Вицепремиерът подчерта, че ще бъде използван капацитетът на отговорните сега министерства, както и на неправителствени организации и специалисти.

"Дали този орган ще бъде комисия или агенция тепърва ще се уточнява, както и под шапката на кое министерството ще бъде или под пряко подчинение на министър-председателя. Една подобна промяна няма как да бъде направена, ако не бъдат промени куп закони", каза още Дончев.

✓ Половината общини са задължени

Средният дял на приходите в общите постъпления за страната нараства до 41,95% спрямо 38,39% в края на 2017 г., но остава по-нисък спрямо същия период на миналата година (43,52%). Това става ясно от анализ данните за финансовото състояние на общините в края на второто тримесечие на 2018 година.

Приходите превишават разходите за местни дейности към края на второто тримесечие на 2018 г. при 29% от общините (при 77 общини), подобрене спрямо същия период на миналата година (при 70 общини и 26%), докато към края на 2017 г. този резултат се наблюдава само при 9% от всички общини (24 общини). Броят на общините, които отчитат дял на приходите от общите постъпления, по-висок от средния за страната, не се променя значително и в трите разглеждани периода. Наличните в края на юни 2018 г. задължения за разходи към годишния размер на разходите на общините достига 3,9% (при 4,8% към 30.06.2017 г. и 7,2% към 31.12.2017 г.). Броят на общините, превишаващи средните нива за страната, е 82 (при 75 за същия период на миналата година и 63 към края на 2017 г.). Към 30.06.2018 г. в 20 общини задълженията за разходи към годишния размер на разходите превишава 15 на сто (при 27 общини за същия период на миналата година и също толкова в края на 2017 г.). Като цяло, приходите на общините са около 40% от общия размер на постъпленията им (приходи и трансфери), като делът на общините с равнище на този показател над средното за страната е 14,3% (около 38 общини).

Просрочените задължения на общините към 30 юни 2018 г. са в размер на 138,2 млн. лв., в т.ч. по бюджета на общините 126,1 млн. лв., като са формирани от 134 общини (50,6% от общия брой общини). Над 49% (131 общини) завършват второто тримесечие на 2018 г. без просрочени задължения в бюджета. Сравнено със същия период на миналата година, намаление на просрочените задължения отчитат 38,5% (102 общини), като общият размер на реализираното от тях намаление е приблизително 36,6 млн. лв. В същото време 44 общини (16,6% от всички) увеличават просрочените си задължения в рамките на една година общо с 16,2 млн. лв. Само 5 общини (Генерал Тошево, Ябланица, Разград, Котел, Стралджа) запазват размера на просрочените си задължения без изменение в рамките на последната година. В делегираните от държавата дейности просрочените задължения са в размер на 3,0 млн. лв. и съставляват около 2,4% от размера на просрочените задължения в бюджета.

Общинският дълг и общинските гаранции към 30 юни възлизат на 1 347,8 млн. лв., в т.ч 578,1 млн. лв. вътрешен (42,9%) и 769,7 млн. лв. (57,1%) външен дълг. Дългът на Столична община формира 54,1% от общия размер на дълга. Спрямо края на 2017 година, размерът на общинския дълг и общинските гаранции се увеличава с 85,9 млн. лв., което се дължи на намаление на размера на вътрешните заеми с 17,9 млн. лв. и на увеличение на размера на външните заеми с 103,8 млн. лв.

От началото на 2018 г., на основание чл. 130е, ал. 4 във връзка с чл. 130ж от ЗПФ, министърът на финансите не е съгласувал планове за финансово оздравяване на общини.

✓ 34 млн. евро от фонд "Солидарност" на ЕС за Гърция, Полша, Литва и България

Помощи от фонд "Солидарност" на Европейския съюз (ФСЕС) на стойност от 34 млн. евро, отпуснати за възстановяване в Гърция, Полша, Литва и България след природните бедствия през 2017 г., бяха одобрени от Комисията на Европейския парламент по бюджети.

Средствата, които следва да бъдат потвърдени на пленарно заседание в Страсбург и Съвета, включват 16 918 941 евро за възстановяване в Литва след продължителните дъждове и наводнения, които причиниха щети на отводнителни системи, язовири и пътища, както и земеделски земи през лятото и есента на 2017 г.

Полша ще получи 12 279 244 евро за възстановяването на щетите от силните бури и проливни дъждове в три войводства - Куявско-Поморско, Поморско и Великополско, които унищожиха десетки хиляди хектара гори и реколта, както и транспортна и енергийна инфраструктура.

Гърция ще получи 2 535 796 евро за възстановяване на засегнатите части на остров Кос, който беше разтърсен от земетресението през юли 2017 г.

През есента на 2017 г., силни бури и дъждове също засегнаха района на Бургас, в резултат на което бяха причинени щети на мостове, дренажни канали и подпорни стени и на основната инфраструктура. Наводнението взе 5 жертви и засегна 6 000 души, като 142 жилищни и над 1 200 нежилищни имоти бяха наводнени. Предоставените помощи на стойност от 2 258 225 евро ще покрият отчасти разходите за възстановителни дейности на основна държавна инфраструктура.

Проектодокладът на Януш Левандовски (ЕНП, Полша) бе приет с 33 гласа "за" с 0 "против", и 0 "въздържал се". Необходимият проект на коригиращ бюджет No 4/2018 на докладчика Зигфрид Мурешан (ЕНП, Румъния), беше приет с 33 гласа "за" и 0 "против", и 0 "въздържал се".

Информационни фишове за помощите на ФСЕС за България, Гърция, Литва и Полша могат да бъдат намерени онлайн на страницата на Комисията. Допълнителна обща информация може да бъде открита в предложението на Комисията и в доклада на Парламента.

"Капитал"

✓ Два нови фонда и квазиданък за бизнеса предлага социалното министерство

Закрилата от уволнение на хора с увреждания отпада, но се въвеждат минимални квоти, става ясно от проектозакон
Въпреки възраженията от страна на бизнеса квотите за наемането на определен брой хора с увреждания остават, макар и с леки изменения. Това става ясно от проекта на Закон за хората с увреждания, публикуван във вторник за обществено обсъждане.

Парите ще се събират във фонд за заетост, управляван от представители на държавата, хората с увреждания и само един от бизнеса. Друг нов фонд пък ще финансира проекти за мобилността, като тук средствата ще идват от бюджета и глоби на чиновници и фирми, които не спазват изискванията за мобилност при строителството на обекта. Ако бъде приет, законът ще влезе в сила до 6 месеца от обнародването.

Проектът предвижда и редица нови структури за мониторинг, консултации и управление на мерките и политиките, като основният - специализиран орган за правата на хората с увреждания, ще може да е функционален чак от 2021 г.

Една от сравнително полезните промени е отпадането на задължителната закрила от уволнение, което реално спъваше назначаването на хора с увреждания заради вечността на ангажимента. Бизнесът и икономисти обаче имат множество резерви към предложението.

Според сметките на експерти при 490 хил. души с поне 50% трайно намалена работоспособност нужните средства от бюджета ще трябва да бъдат увеличени със 133 млн. лв. до 332 млн. през 2019 г. Сумата обаче все още е ориентировъчна и зависи от финалния вариант на закона.

Квотите и изискванията към бизнеса

Въпреки предупрежденията на работодатели, че квотната система на практика представлява квазиданък за бизнеса, социалното ведомство ги задържа в проектозакона с леки изменения. Така например текстовете предвиждат всеки работодател, който има от 26 до 50 служители (преди долната граница беше 20), да назначи един с трайно увреждане, а ако служителите са от 51 до 99 - двама. Ако компаниите са със 100 или над 100 заети лица - 2% от средносписъчния им състав трябва да е от хора с увреждания, което е понижение от първоначално предложения праг от 4%.

Ако някое дружество не може да изпълни тази квота, ще дължи месечна компенсационна такса, която е в размер на 30% от минималната работна заплата за страната за всяко незаето работно място за човек с увреждане. Това се равнява на 168 лв. месечно и 2016 лв. годишно през 2019 г. с оглед на предвиденото увеличение на минималната заплата от 1 януари.

Сумите се събират в нов фонд "Заетост на хората с увреждания", който ще бъде управляван по същество от петима членове. Тук ведомството донякъде взема предвид възраженията на работодателските организации, които при първия вариант на проектозакона нямаха глас в управлението му. Сега имат един. Останалите четирима членове са от финансовото и социалното ведомство, Агенцията по заетост и Агенцията за хора с увреждания. Решенията се взимат при одобрение от поне трима от членовете.

Работодателят е длъжен и да пригоди местоработата към нуждите на човека с увреждане при неговото наемане, като за това може да кандидатства за средства от Агенцията за хората с увреждания - тоест от новия фонд. След усвояването на средствата фирмата е длъжна да наеме работника за срок от минимум три години. Работодател, който не изпълни условията по тази точка, подлежи на глоба или имуществена санкция от 1000 до 2000 лв.

Едно облекчение за бизнеса е, че проектът предвижда да отпадне задължителната закрила на работници, които са наети с трайно намалена работоспособност от 50% и над 50%. Мотивът е, че така ще се преодолее една бариера пред работодателите да наемат хора с увреждания.

В проектозакона пише, че хората с увреждания ще се наемат на работни места, които позволяват използване и развиване на уменията и знанията им. Повече подробности по тази точка обаче няма, като например какво прави фирма, която не може да използва уменията им, тъй като дейността ѝ е в сфера с физически или тежък труд.

Вторият фонд

Проектозаконът предвижда и създаването на втори фонд - "Мобилност и достъпна среда", към регионалното министерство, който ще финансира изпълнението на програми, подкрепящи мобилността на хората с увреждания. В управлението му ще участват представители на държавата и на организациите на и за хората с увреждания, но не и на бизнеса, който и тук се явява един от основните източници на средства. Другият е държавният бюджет.

Парите ще идват основно от глоби, наложени при неспазване на критериите за мобилност в проектозакона (чл. 56) при строителството или ремонта на обществени обекти - инфраструктура, училища, болници, сгради в областта на културата, спорта и вероизповеданията, нови жилищни сгради, средства за градски транспорт. Така например чиновник, одобрил строителството или пускането в експлоатация на обществен обект, който не отговаря на изискванията за мобилност, ще трябва да заплати глоба от 1000 до 2000 лв. Санкцията за фирмите изпълнители пък е 10% от проектната стойност на обекта, като тук е под въпрос доколко е отговорна самата фирма, която е получила одобрение за строеж или ремонт.

Възраженията

Фирмите, които не могат или не искат да наемат допълнително кадри, са поставени в ситуация да съкратят текущи служители, да плащат месечни глоби или да търсят хора за освидетелстване сред персонала си, посочва Явор Алексиев от ИПИ в свой анализ. "Вероятността работодателите да потърсят начин за заобикаляне на изискването е изключително висока", пише той.

Допълнително предизвикателство ще е наемането на хора с увреждания в селското стопанство, индустрията и строителството. Алексиев сочи и към изследвания на ефекта от въвеждането на подобни квоти, които показват, че позитивите върху заетостта на хората с увреждания са минимални. Вместо това бизнесът приема санкциите като нов тип трудов разход за сметка на увеличението на заплатите на текущите служители.

Позицията на бизнес организациите също е негативна. Те са твърдо против работодателите да са основният приносител във фонд "Заетост на хора с увреждания", а същевременно да нямат определящ глас за управлението на средствата. По отношение на фонда към МРРБ пък посочват към непропорционалния размер на санкциите за инвеститорите в строителни обекти, които не отговарят на изискванията за достъпна среда, и чиновниците, одобрили строителната документация. "На фона на всички тези рестрикции стимулите за наемане на хора с увреждания реално липсват в предложението законопроект или са минимални и са обвързани с множество условия, което ги прави практически неефективни и неприложими", заявяват те.

Подкрепа според индивидуална оценка

Подкрепата за хората с увреждания ще се определя чрез индивидуална оценка на потребностите от отдел към Агенцията за социално подпомагане. Подкрепата може да е под формата на помощни средства, месечна финансова подкрепа, социални услуги, наем на общинско жилище или приспособяване на такова, покупка и/или приспособяване на лично превозно средство, лечение и други. Конкретната методология за изготвянето на оценката ще бъде готова в рамките на три месеца от обнародването на закона в Държавен вестник.

Новите структури

Проектозаконът предвижда създаването на няколко нови структури за управление, мониторинг, оценки и консултации на всичко, свързано с мерките за хората с увреждания. Създава се Съвет за наблюдение и Национален съвет за интеграция на хората с увреждания към МС с консултативни роли. Отговорностите на съществуващата Агенция за хората с увреждания пък ще се увеличат. Предвижда се и централизиран орган за реализиране и координиране на политиките, който обаче ще бъде функционален от 1 януари 2021 г., а дотогава ролята ще бъде поета от Агенцията за социално подпомагане и Агенцията за хората с увреждания.

✓ Какво да правим с визитките след GDPR

За да използвате по какъвто и да е начин данните на бизнес партньорите си, трябва да имате правно основание - съгласие или легитимен интерес - за обработването на тези данни и трябва да предоставите на лицето определена информация

Размяната на визитки е обичайна ситуация в бизнес ежедневието ни. Но какво и дали нещо се променя след въвеждането на Общия регламент за защита на данните (GDPR)? Трябва ли да попитате човека, който ви подава визитка дали е съгласен да му се обадите по телефона или да му изпратите имейл? Писмено ли трябва да е това съгласие? Нужно ли е да ходите на конференции с тесте съобщения за поверителност и да давате по едно на всеки, който ви даде своя визитка?

Визитката съдържа лични данни

Данните във визитната картичка – имена, телефонен номер, адрес, имейл, позиция във фирмата – представляват лични данни. GDPR не прави разграничение между личните данни на лица, действащи в лично качество, и данните на тези лица, действащи в професионално качество. Личният и служебният имейл адрес на едно лице са лични данни и са еднакво защитени от регламента.

Има няколко основни начина, по които използвате данните от визитките:

- съхранявате ги и ги класирате в електронни бази данни
- обаждате се по телефона
- изпращате имейл

За да използвате по какъвто и да е начин данните на бизнес партньорите си, най-общо казано, трябва да съобразите две неща. Първо, трябва да имате правно основание (съгласие или легитимен интерес) за обработването на тези данни. Второ, трябва да предоставите на лицето определена информация.

Легитимен интерес за използване на данните

Легитимна цел

За да можете да се позовете на легитимния интерес за използване на визитките, първо трябва да идентифицирате специфичния си интерес, който ще стои в основата на това обработване. Такъв интерес може да бъде – създаване на нови бизнес контакти с цел увеличаване на продажбите. Това е легитимен интерес за всяка компания в сферата на продажбите.

Пропорционалност

На второ място, трябва да се уверите, че обработването на данните, което предприемате е необходимо за постигането на дефинирания бизнес интерес. Например, не е необходимо да събирате данни за семейното положение на своите клиенти,

за да се свързвате с тях и да им предлагате Вашите услуги. Необходимо е обаче да имате телефонния им номер и позицията им в организацията. Това условие не е трудно да се изпълни, тъй като хората така или иначе не включват във визитните си картички имената на децата си или данни за годишнината от сватбата.

Би било прекомерно, за целта увеличаване на продажбите, ако набирате от други източници (извън визитките) информация за рождения ден на Вашите клиенти, например, за да им изпращате поздравителна картичка.

Балансиращ тест

На трето място трябва да приложите така наречения "балансиращ тест" като вземете предвид всички обстоятелства и оцените дали легитимния Ви интерес няма по някакъв начин да накърни фундаменталните права и свободи на лицата. В провеждането на балансиращия тест следва да вземете предвид следното:

- Лицето съществуващ клиент ли е? Ако е, то е по-вероятно да очаква да получи от Вас обаждане или имейл, с който му предлагате стока или услуга. Ако лицето е станало вече Ваш клиент, Вашето обаждане е по-малко вероятно да го притесни, отколкото ако Вие сте абсолютно непознат субект за него.

- Какви услуги използва лицето и в какъв контекст, като цяло, сте събрали данните му? Тази информация позволява да се прецени дали лицето е нормално да очаква и допуска използването на личните му данни от Вашата фирма за целите, за които планирате да ги използвате. Ако клиентът си е купил от вас книга онлайн, той с голяма вероятност допуска, че можете да се свържете с него, за да му предложите книга с подобна тематика, но не очаква да му се обадите с предложение за екскурзия в чужбина или нова работа.

Ако в балансиращия тест заключите, че интересите на вашата фирма да увеличи продажбите не накърняват правото на личен живот на лицето от визитката то бихте могли да използвате като основание за обработка на данните легитимния интерес на вашата фирма. Ако, напротив, балансиращият тест е в полза на лицето – единственият начин да се свържете с него, за целта за която искате да се свържете, е като получите изричното му съгласие за това.

Съгласие за използване на данните

Съгласието на лицето трябва да бъде свободно изразено, конкретно, информирано и недвусмислено. Освен с писмено изявление, съгласието може да бъде дадено и чрез ясно потвърждаващо действие.

Директен маркетинг

Непосредствената цел да се свържете с лицето може да е продажба на стока или услуга, или да бъдете в контакт, да изпратите релевантно четиво (бюлетин, брошура), да го поканите на събитие, да предложите среща. В крайна сметка, всичко, което правите с визитките, го правите, за да просперира Вашия бизнес като се увеличават приходите.

Всяко пряко или непряко предлагане на стоки или услуги или представяне на Вашия бизнес представлява директен маркетинг. Директният маркетинг не е забранен, напротив, GDPR изрично допуска обработване на лични данни за целите на директния маркетинг на базата на легитимния интерес на компанията, т.е. без изричното съгласие на лицата. Те обаче имат право по всяко време да възразят срещу използването на данните им за тази цел.

Вие използвате визитките на две основни категории лица – клиенти и неклиенти. Законът защитава неклиентите в по-голяма степен, тъй като те е по-вероятно (отколкото вашите клиенти) да искат да запазят данните си неприкосновени.

Лично обаждане по телефона

Ако се обаждате по телефона на свой клиент във връзка със сключен вече договор, нямате нужда от изричното му съгласие, нито трябва да провеждате балансиращия тест (приложим, когато разчитате на легитимен интерес за обработка на данните), защото основанието за обработване на личните му данни е самият договор между вас.

Ако се обаждате обаче на неклиент (т.нар. "студен контакт") с цел да предложите стока или услуга GDPR допуска да се позовете на легитимния си интерес, като приложите балансиращия тест. Използването на автоматизирани повикващи системи без човешка намеса за контакт с неклиенти изисква тяхното изрично съгласие.

Рекламно съобщение по имейл

Ако изпращате рекламни съобщения по имейл, приложение намира Директивата за електронните комуникации, която има свои собствени правила за неприкосновеност на данните на физическите лица и изисква предварително съгласие на лицето. При директен маркетинг чрез имейли, към лица, които не са ви клиенти, Вие не бихте могли да се позовете на легитимния интерес на компанията, а трябва да получите изричното съгласие на лицата, което следва да отговаря на стандартите на GDPR.

Ако лицата са ваши клиенти, можете да им изпращате имейли с директен маркетинг и без тяхното предварително съгласие, стига да рекламирате свои собствени стоки или услуги, подобни на тези, които те вече са купили от Вас. Във всички случаи, с всеки имейл трябва да давате възможност на лицата да се откажат от получаването на вашите рекламни съобщения.

Данни от визитна картичка	Клиент	Неклиент
Съхранение	Може.	Може, при направен балансиращ тест.
Лично обаждане по телефона	Може, при направен балансиращ тест.	Може, при направен балансиращ тест.
Изпращане на имейл	Може само за ваши сходни стоки или услуги.	Само с предварително съгласие!

Задължение за предоставяне на информация – съобщение за поверителност

Без значение дали използвате съгласие или легитимен интерес за обработване на данните на вашите бизнес контакти, вие трябва да ги информирате, още в момента на събиране на данните, кои сте вие, за какви цели ще използвате техните данни, колко дълго ще съхранявате личните им данни, на кое трето лице ще разкривате тези данни, как да се свържат с вас и къде могат да се оплачат ако подозират, че обработват данните им незаконосъобразно. Списъкът с реквизитите на

т.нар. "съобщение за поверителност" или "privacy notice" е твърде дълъг. Информирането на лицата за всички тези неща в момента на размяна на визитни картички, в писмена форма, изглежда невъзможно.

На семинар или бизнес събитие предоставяне на информацията може да стане като се подготви предварително съобщение за поверителност, което се размножи в достатъчен брой копия и се постави на мястото, на което лицата оставят визитките си. Британският орган по защита на данните допуска поставяне на необходимата информация на уеб сайта на компанията, доколкото обаче лицата (в момента на оставяне на визитките) са информирани къде могат да прочетат информацията и им е осигурен лесен достъп до нея.

Възможно решение би могло да бъде да предоставите информацията къде се намира съобщението за поверителност на своята собствена визитка и да я давате на всички контакти, които ви подадат своята.

Тези правила не са създадени с GDPR. Те съществуват и при действието на стария режим за защита на личните данни, когато темата за защита на личния живот, изобщо, не представляваше такъв интерес за бизнеса, тъй като възможните санкции не бяха значителни. Днес, пробив в сигурността с изтичане на лични данни, представлява заплаха да бъде извадена от бизнес дори и най-могъщата компания в света.

[Агенция „Монитор“](#)

✓ Теменужка Петкова запозна китайски ядрени експерти с енергийния ни сектор

Министърът на енергетиката Теменужка Петкова се среща с представители на Китайската национална енергийна администрация (NEA), Китайската национална ядрена корпорация (CNNC), Китайската ядрена енергийна корпорация (CGN) и Държавната корпорация за ядрени енергийни технологии (SNPTC), които са на работна визита у нас. Посещението им в България е една от първите инициативи в изпълнение на подписания през юли през тази година между Министерството на енергетиката и Китайската национална енергийна администрация Меморандум за разбирателство относно мирното използване на ядрената енергия, съобщи от ведомството.

Министър Петкова представи пред гостите основните характеристики на енергийния сектор в страната, приоритетите на българското правителство в областта на енергетиката, както и основните етапи в развитието на ядрения отрасъл в България.

С дял от 4% в БВП и заети около 56 хил. души, енергетиката е един от ключовите отрасли на националната икономика, каза министър Петкова. Тя поясни още, че в страната са налице 10 хил. мегавата разполагаеми мощности и годишното производство на електроенергия възлиза на около 45 тераватчаса.

По думите на изпълнителния директор на АЕЦ „Козлодуй“ Иван Андреев България има над 40 годишен опит в експлоатацията на ядрени мощности и добри традиции и програми за подготовка на кадри за този сектор. Той припомни, че АЕЦ „Козлодуй“ е първата атомна централа в Югоизточна Европа, открита през 1974 г. Андреев запозна гостите от Китай с успешното изпълнение на програмите за продължаване на експлоатационния срок на 5 и 6 блок на ядрената ни централа. Политиката за управление на радиоактивни отпадъци и отработено ядрено гориво в България бе представена от Сергей Цочев, член на УС на ДПРАО.

Основен акцент в разговора с китайските гости бе визията на българското правителство за изграждане на нови ядрени мощности в страната. Изграждането на нова базова мощност ще бъде необходимо за гарантиране на енергийната ни сигурност, подчерта Петкова пред участниците в срещата. По нейните думи българската страна разглежда реализацията на АЕЦ „Белене“ като една от възможностите за задълбочаване на енергийното сътрудничество между двете държави. Тя припомни, че, според експертни анализи, проектът АЕЦ „Белене“ може да се осъществи най-бързо в сравнение с други подобни проекти в региона, тъй като разполага с необходимата инфраструктура, лицензирана площадка и оборудването е доставено. Проектът е нотифициран пред Европейската комисия, поясни Петкова.

Тя припомни и взетото от българската страна решение да се търси възможност за реализация на проекта съвместно със стратегически инвеститор, на пазарен принцип, без предоставяне на държавна гаранция, чрез отделяне на активите и пасивите на проекта в отделна компания. Според решение на Министерския съвет от 29 юни 2018 г., до края на м. октомври министърът на енергетиката следва да предложи варианти за структуриране на проекта. По думите на енергийния министър, реалистично е в началото на 2019 г. да има избран инвеститор.

За китайското правителство технологичното развитие на ядрената енергетика е основен приоритет, каза заместник-генералният директор на Департамента за ядрена енергия на Китайската национална енергийна администрация Ши Лишан. Той поясни, че в момента в страната се изграждат 17 нови реактора.

✓ КЗП ще проверява за двоен стандарт при храните

Комисията за защита на потребителите (КЗП) започва анализ на пазара на храни и спиртни напитки и техните големи дистрибутори в Европейския съюз и България. Регулаторът има за цел да установи има ли нелоялни търговски практики в резултат на прилагането на двойни стандарти в производството и разпространението на храни и спиртни напитки.

Периодът на изпълнение е 18 месеца. Приблизителните приемливи разходи са 179,246.40 евро, съобщават от КЗП.

Ще бъдат създадени работни документи и методи за провеждане на лабораторни тестове и тестове за установяване наличието или липсата на двоен стандарт в качеството на изследваните продукти. За целите на проучването се предвижда да бъдат подложени на лабораторни изследвания и изпитвания храни и спиртни напитки от търговски центрове от ЕС и България.

Проектът трябва подобри взаимодействието между институциите, отговарящи за прилагането на законодателството за защита на потребителите и европейските регламенти, които се занимават с проблемите с нелоялните търговски практики.

Проучването е по проект „Комплекс от мерки за установяване на нелоялни търговски практики – CONC-CPC-2017 България“, финансиран с договор за безвъзмездна финансова помощ по Програмата на Европейския съюз за потребителите (2014-2020 г.).

Ръководител на проекта е Константин Райков, член на Комисията за защита на потребителите.

✓ **Сменят собствеността на пътища от държавна в общинска**

Така се улесняват местните управи да кандидатстват за финансиране от ЕС

Община Бургас ще може да кандидатства по оперативните програми на Европейския съюз за отпускане на средства за подобряване състоянието на уличната мрежа, което ще ускори развитието на пътната инфраструктура и ще подобри условията за икономически растеж и заетост на населението, съобщил правителствената пресслужба.

За целта Министерският съвет променя трасето на републикански път Е-87 /I-9/ "Варна - Бургас - Малко Търново - ГКПП Малко Търново" на територията на гр. Бургас и собствеността на отделни участъци от него.

Собствеността на 2,4-километров пътен участък от републикански път III-9008 "Бургас - Долно Езерово" на територията на гр. Бургас се променя от публична държавна в общинска собственост.

С друго решение на правителството 2,872 километров участък от републиканския път I-6 София - Бургас, на територията на гр. Карлово, се променя от публична държавна в публична общинска собственост, а улиците "Теофан Райнов" и "Околовръстен път" стават публична държавна собственост. Участъкът от републиканския път вече не осигурява маршрут от държавен интерес съгласно Правилника за прилагане на Закона за пътищата, тъй като след реконструкцията на ул. "Теофан Райнов" и участък от околовръстния път в Карлово транзитното движение е изведено от централната част на града по обновения маршрут.

Промяната на собствеността касае пътни участъци, преминаващи изцяло по уличната мрежа на гр. Карлово и в този случай не са необходими промени в списъците на републиканските и общинските пътища, допълват от МС.

Факти.бг

✓ **Морските ни летища с нов рекорд**

За първите седем месеца на текущата година се наблюдава ръст от 12.5% на пътниците преминали през летище „Бургас“ и 26.4% на тези, преминали през летището във Варна. За периода 1 януари-30 юли през летището в Бургас са минали 1 795 307 пасажери. За морската столица този брой е 1 270 098, съобщава концесионерът Fgairport, цитиран от „Флагман“. Рекордният брой пасажери преминали през летището в Бургас е бил 10 август, когато са били обслужени 40 932-ма (кацащи и излитащи) пътници. Във Варна той е бил 17 август - с 20 438.

2018-а ще е година и на нови рекорди за двата аеропорта. За първи път бургаското летище ще обслужи над 3 милиона пасажери. Границата се очаква да бъде премината в средата на септември.

В края на другия месец пък Варна ще посрещне 2-милионния си пътник за 2018 г., което пак ще е върхово постижение. Северният аеропорт навакхва изоставането си от Бургас благодарение на полетите извън летния сезон и на новите редовни линии на нискотарифна компания, които бяха открити през последните две години.

✓ **Ще прием ли по-скъпо вино тази зима?**

Оскъдна и скъпа е реколтата от грозде. Стотици декари лозя в Пловдивско са съсипани от дъждовете. Село Брестовица е известно като меката на винените сортове грозде. Лошото време обаче попари надеждите на стотици производители в региона, които очакваха добра реколта. Заради ниските добиви прогнозата им е, че изкупната цена на гроздето ще скочи, съобщава Нова тв.

Средно с 50% по-ниски добиви очакват тази година гроздопроизводителите в Пловдивско. Георги Стаменов отглежда 30 декара винени сортове мавруд и каберне край пловдивското село Първенец. Половината от продукцията му е съсипана от дъждовете.

Стотици декари лозя са поразени от мана. Влагата донесла и вредителите. В съседното село Брестовица ситуацията е подобна. Затова производителите прогнозираят, че слабата реколта ще вдигне цената на гроздето.

Много от винпромите се канят да не изкупуват скъпото българско грозде, а да внесат от Гърция и Македония, където е поевтино. Винопроизводителите засега са предпазливи и не смеят да вдигнат цените, защото пазарът е доста свит, а и повечето изби имат непродадени количества от минали години.

За разлика от винпромите, дребните производители смятат да повишат цената на виното. Така очакванията на производителите са една бутилка хубаво червено вино в търговската мрежа да стигне 17 лева.

✓ **Камерите на КАТ ще снимат при превишение от над 3 км/ч.**

Предвижда се промяна в Закона за движение по пътищата след разделянето му на три части

Камерите на КАТ ще започнат да снимат за превишена скорост без толерантност към шофьорите, пише „Телеграф“. 20 лева глоба ще отнася всеки, който мине с повече от 3 км/ч над ограничението покрай радар.

Това предвижда промяна в Закона за движение по пътищата след разделянето му на три части, съобщил директорът на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ Бойко Рановски. Текстът и десетки други новости за водачите се очаква да бъдат качени за обществено обсъждане до края на следващата седмица.

В момента 200 мобилни, стационарни и триноги камери на Пътна полиция засичат нарушители само, ако се движат поне с над 10 км/ч над ограничението. Причината е, че законът не предвижда глоба за по-ниска скорост, въпреки че е над позволената.

„Това ще се промени. Ако ограничението е 50 км/ч, ще снимат след 53 км/ч. Тези 3 км са задължителни, за да сме сигурни, че ще избегнем техническа грешка“, уточниха от КАТ.

Cross.bg

✓ **Министър и служители на АПИ на разпит в следствието**

Служители на АПИ, които са приели пътя убиец край Своге, влязоха на разпит в Националната следствена служба, съобщава БГНЕС. Те отказаха коментар на влизане в националното следствие.

Като свидетели ще бъдат разпитани също регионалният министър Николай Нанков, шефът на АПИ Светослав Глосов и шефът на Института по пътища мостове Веселин Димитров.

Вероятно за разпити ще бъдат повикани и бившите директори на АПИ Лазар Лазаров и Дончо Атанасов, отбелязва "24 часа".

Автобус се преобърна в дера на 25 август край Своге. Жертвите на пътния инцидент са 17, а 14 пострадали остават за лечение в столични болници. Разследването на трагедията бе поета от Националната следствена служба. Прокуратурата привлече като обвиняем шофьора на автобуса Григор Григоров за причиняване на смърт и нанасяне на телесни повреди на пътниците по непредпазливост. Обвинението поиска той да е под домашен арест, а съдът се съобрази с прокуратурата. Освен за действията на шофьора разследването се води и в още две посоки - към фирмата превозвач и към състоянието на пътя.

В началото на седмицата регионалният министър Николай Нанков обеща, че ремонтът на пътя край Своге ще започне веднага щом приключат процесуално-следствените действия. Той съобщи също, че в пътя е вложен материал, недопустим за асфалтова настилка. Това е установил лабораторният анализ на асфалтовата проба от мястото на инцидента. В същото време в документацията, подавана към АПИ е посочен материал, отговарящ на стандартите.

Резултатите от анализа вече са предадени на следствието. Предстои да бъде назначена експертиза и от независима лаборатория.

✓ **Теми и гости в ефира днес**

БТВ, "Тази сутрин"

- Напускат ли метеоролозите БАН? И ще получат ли нормални възнаграждения? Гостува директорът на НИМХ професор Христомир Брънзов;
- Скандално поведение на полицаи от Велико Търново? Защо ругае и унижава непълнолетни момчета?
- Ексклузивно: Изповед на семейството на шофьора от трагедията край Своге;
- Ще се окаже ли Григор Григоров единственият виновник за инцидента? Гостува адвокатът му Христо Ботев;
- Има ли бум на морбили в Европа? И какви са рисковете за България? В студиото директорът на центъра по заразни и паразитни болести професор Тодор Кантарджиев;
- Как продължава историята на незрящите Феим и Нурел и тяхното бебе?
- Група „Остава“ на 26 години.

Нова телевизия, „Здравей България“

- България - най-бедна в ЕС, но и най-евтина за живот. Как се промени стандарта ни? Анализ на икономистите Мика Зайкова и Стоян Панчев;
- За трагедията от първо лице: Разказ на оцеляла от катастрофата край Своге и още - проверяваме на живо пътната настилка в опасния участък.
- След репортаж на NOVA: Оправят маркировката в участъка на смъртта Русе-Бяла.
- Шофьор блъсна колхозач в София и избяга. Срещаме ви с пострадалата.
- Свлачището по пътя за курорта Боровец се активизира отново. Проверява Румен Бахов.
- В името на живота: Кой е младият лекар Даниел Дончев и защо да имаш диплом по медицина не е достатъчно?
- Хора с увреждания срещу промените в ТЕЛК. Ще загубят ли част от тях подкрепата на държавата? Разговор със зам.-министъра на здравеопазването Светлана Йорданова.
- Преди Световното първенство по волейбол, има ли напрежение в националния ни отбор? Говори легендата Любомир Ганев.
- Край на халогенните крушки от 1 септември. Колко ще ни струва подмяната с LED лампи и колко ще паднат сметките ни за ток? Отговорите в "на твоя страна" с Георги Георгиев.

✓ **Предстоящи събития в страната на 30 август**

София.

- От 07.30 часа пред централния вход на УМБАЛСМ „Н.И. Пирогов“ ще бъде даден брифинг с актуална информация за състоянието на настанените в болничното заведение пострадали от катастрофата край Своге.
- От 11.00 часа на кортовете на Тенис клуб „Левски-София“ ще се проведе пресконференция за откриване на 28- и Международен тенис турнир за жени „Allianz Cup 2018“.
- От 11.00 часа в Националния пресклуб на БТА, Федерация „Спорт за хора със зрителни увреждания“ ще даде пресконференция на тема „2018 - историческа година за спорта сред хората с нарушено зрение“.
- От 13.30 часа в Зала 1 на Столична община, ще се проведе извънредно заседание на Комисията по транспорт към Столичния общински съвет. Темата е автобусният транспорт до планината Витоша.

***

Варна.

- Министърът на образованието и науката Красимир Вълчев ще участва в работна среща на началниците на регионалните управления на образованието (РУО) в Санитарно-оздравителен комплекс „Камчия“ във връзка с предстоящата учебната година. След срещата, в 12.00 часа, е предвиден брифинг за медиите.

***

Велико Търново.

- От 09.00 часа в Голяма зала на Общината ще се проведе редовна сесия на ОБС.

***

Кюстендил.

- От 14.00 часа в залата на общинския парк-хотел „Кюстендил“ Общинският съвет ще разгледа изпълнението на бюджета и състоянието на общинския дълг.

***

Несебър.

- От 10.00 часа в Районен съд - Несебър ще се гледа делото срещу Тодор Н., блъснал на 24 юни 2017 г. незряща пешеходка от Словакия.

***

Петрич.

- От 10.00 до 16.00 часа на паркинга пред общината ще бъде разположен мобилен пункт за събирането на опасни битови отпадъци.

***

Сливен.

- От 09.00 часа в зала „Май“ на Общината ще се проведе заседание на Общинския съвет.

***

Трън.

- От 14.00 часа в заседателната зала на Община Трън Общински съвет - Трън ще обсъди предложението на кмета Цветислава Цветкова за безвъзмездно прехвърляне в собственост на държавата на яз. „Лялинци“.

✓ Рекордни плащания по външния дълг чакат Турция

Турция трябва да изплати 179 милиарда долара външен дълг до юли 2019 година, който се равнява на почти на една четвърт от годишния брутен вътрешен продукт на страната, е пресметнала американската банка JPMorgan, цитирана от Ройтерс. Това може да доведе до рязко свиване на икономиката, която е изпаднала в криза.

Голяма част от платимия дълг, около 146 милиарда долара, е натрупана от частния сектор и най-вече от банките. Правителството трябва да изплати дълга или да разсрочи плащането на 4,3 милиарда долара, а компаниите от частния сектор да поемат останалата част, уточняват от JPMorgan.

Въпросът стана особено актуален, след като турската лира се срива с 40 процента през тази година заради политическата намеса във валутната политика и спора със САЩ около задържането на американски пастор от Турция.

Сривът на валутата засили страховете, че компаниите могат да срещнат трудности при изплащането на валутния дълг, както и за влиянието върху акциите на европейските банки, които имат бизнес с Турция.

Експертите уточняват, че натрупаният от Турция външен дълг като процент от brutния вътрешен продукт се приближава до рекордния максимум непосредствено преди финансовата криза от 2001-2002 година.

"Необходимите финанси за следващите 12 месеца са големи и достъпът до пазара стана проблематичен", се посочва в информацията на американската банка.

Според изчисленията на JPMorgan, които се основават на данните на централната банка на Турция, до края на 2019 година страната трябва да върне 32 милиарда долара. Падежите на по-големите суми са през септември, октомври и декември.